

#Klimabarometeret

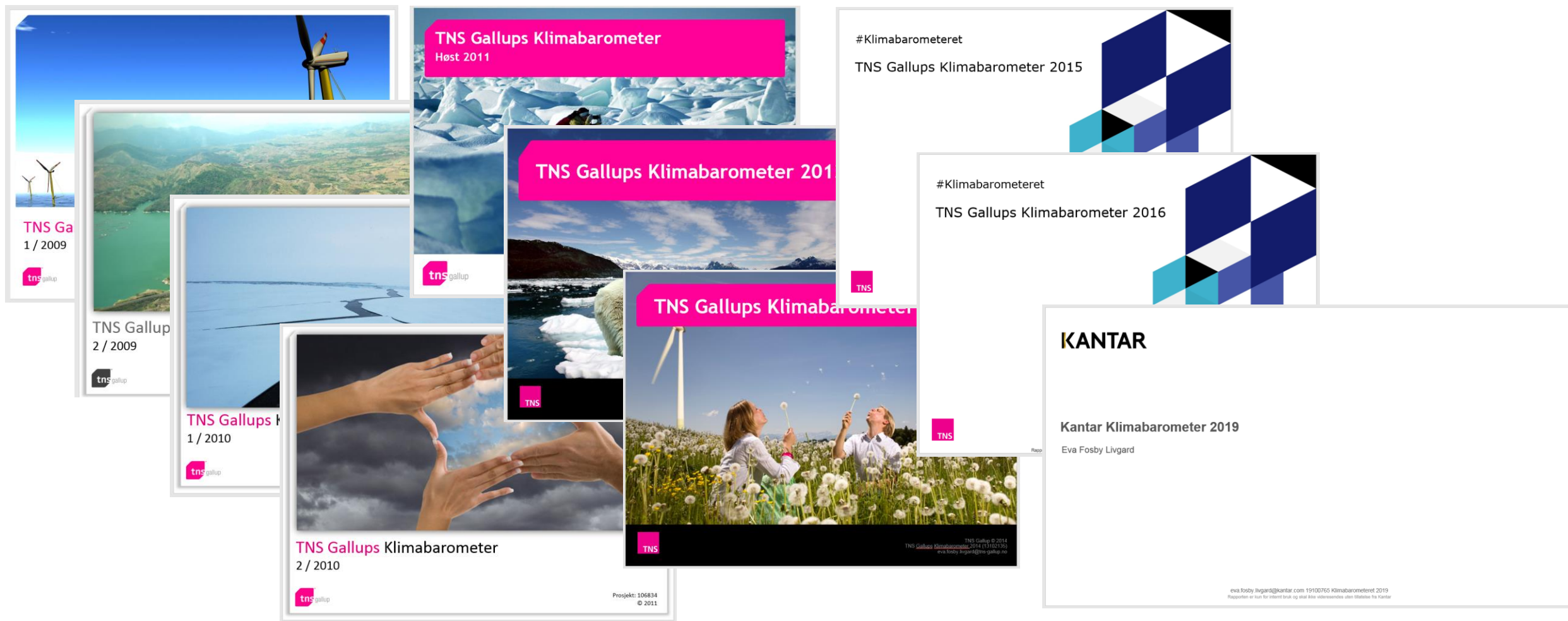
Nett: NFI-Guest
Passord: supermann

Kantar Klimabarometer 2019

Eva Fosby Livgard
27. november 2019
Filmens Hus

Det er 10 år siden vi gjennomførte det første Klimabarometeret i 2009

Siden den gang er det gjennomført 10 målinger

KLIMAENDRINGER

Oppfattes å være den største utfordringen Norge står overfor

«Klimaendringer» på topp av 14 saker

Aldri har «Klimaendringer» hatt høyere oppmerksomhet i befolkningen (49%)

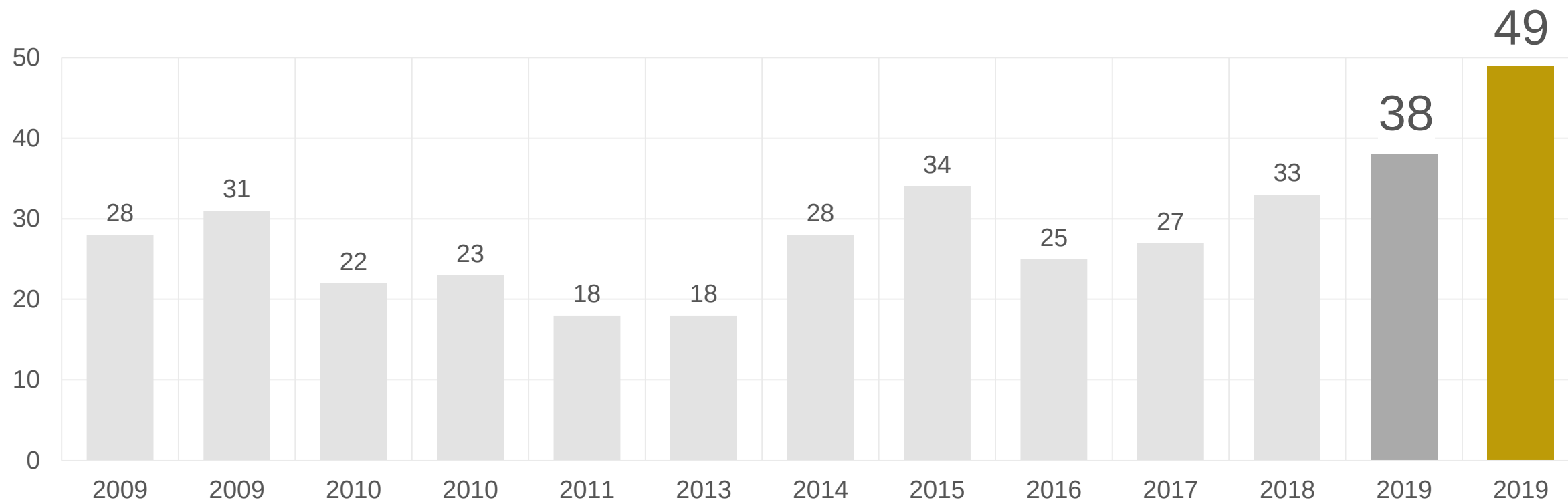
Folk er bekymret for hva klimaendringer vil gi av konsekvenser

Mange er betenkt på hvor de vil bosette seg i framtiden

**Det legges økende press på politikerne,
men det forventes at også næringslivet
gjør sitt for å redusere sin klimabelastning**

Klimasaken får økende betydning for befolkningen

Andelen av befolkningen som ser «Klimaendringer» som en av Norges tre største utfordringer

«Klimaendringer» rykker opp fra tredje til første plass i løpet av 2019

49% av befolkningen ser «Klimaendringer» som en av våre tre største utfordringer

	2009 Vår	2009 Høst	2010	2010	2011	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019 Vår	2019 Høst
1	Utdanning	Krimi- nalitet	Vei&bane	Helse	Helse	Helse	Helse	Inn- vandring	Inn- vandring	Inn- vandring	Inn- vandring	Helse	Klima
2	Helse	Helse	Helse	Utdanning	Krimi- nalitet	Vei&bane	Inn- vandring	Klima	Arbeids- ledighet	Arbeids- ledighet	Helse	Inn- vandring	Helse
3	Krimi- nalitet	Inn- vandring	Inn- vandring	Inn- vandring	Vei&bane	Inn- vandring	Utdanning	Helse	Helse	Helse	Klima	Klima	Inn- vandring
4	Klima	Utdanning	Krimi- nalitet	Vei&bane	Inn- vandring	Utdanning	Vei&bane	Vei&bane	Klima	Klima	Arbeids- ledighet	Fattigdom	Krimi- nalitet
5	Finans- krise	Klima	Utdanning	Krimi- nalitet	Utdanning	Krimi- nalitet	Krimi- nalitet	Utdanning	Øk vekst	Krimi- nalitet	Fattigdom	Krimi- nalitet	Vei&bane
6	Arbeids- ledighet	Vei&bane	Klima	Klima	Klima	Klima	Klima	Krimi- nalitet	Utdanning	Fattigdom	Krimi- nalitet	Utdanning	Utdanning

Viser de seks øverste av totalt 14 saker

2019 høst: Vei&bane og Skole&utdanning får eksakt samme oppslutning

Klimaendringer øker i betydning i de aller fleste velgergrupper

og ligger som sak nummer én hos alle med unntak av velgerne til Sp, Høyre og Frp

Topp 3 av 14 saker

1

Klima
65% (+17)

Klima
88% (+8)

Klima
80% (+10)

Klima
56% (+16)

Helse
50%

Klima
69% (+20)

Klima
38% (-11)

Innvandring
47%

Innvandring
77%

2

Helse
53%

Helse
35%

Helse
48%

Helse
51%

Klima
44% (+12)

Helse
37%

Helse
38%

Helse
40%

Kriminalitet
52%

3

Fattigdom
34%

Utdanning
29%

Utdanning
34%

Utdanning
26%

Innvandring
34%

Vei&bane
30%

Kriminalitet
31%

Klima
37% (+4)

Vei&bane
31%

Velgernes
rangering av
«Klima»

1

1

1

1

2

1

1

3

7

13%

Endring i
rangering fra
januar 2019

Opp fra 3. plass

Klima utpeker seg som betydelig
viktigere enn andre saker

Opp fra 2. plass

Opp fra 4. plass

Klima fortsatt på topp
tross lavere oppslutning,
sidestiller Klima med
Helse.

Opp fra 8. plass,
samme oppslutning

Viser de tre øverste av totalt 14 saker

«Klimaendringer» står sentralt blant de under 45 år, aldersgruppen 45-59 år er mest opptatt av «helse og omsorg», mens de over 60 år sidestiller «helse» med «klima»

Under 30 år

1. **KLIMAENDRINGER (56%)**
2. Helse og omsorg (35%)
3. Innvandring og integrering (30%)

30-44 år

1. **KLIMAENDRINGER (50%)**
2. Helse og omsorg (42%)
3. Innvandring og integrering (34%)

Klimaengasjementet er størst blant de under 45 år,

45-59 år

1. Helse og omsorg (49%)
2. **KLIMAENDRINGER (41%)**
3. Innvandring og integrering (34%)

Mange i denne aldersgruppen får økende kontakt med helsevesenet, på grunn av egen helse eller som pårørende (Kilde: Kantar Helsepolitisk barometer).

60 år+

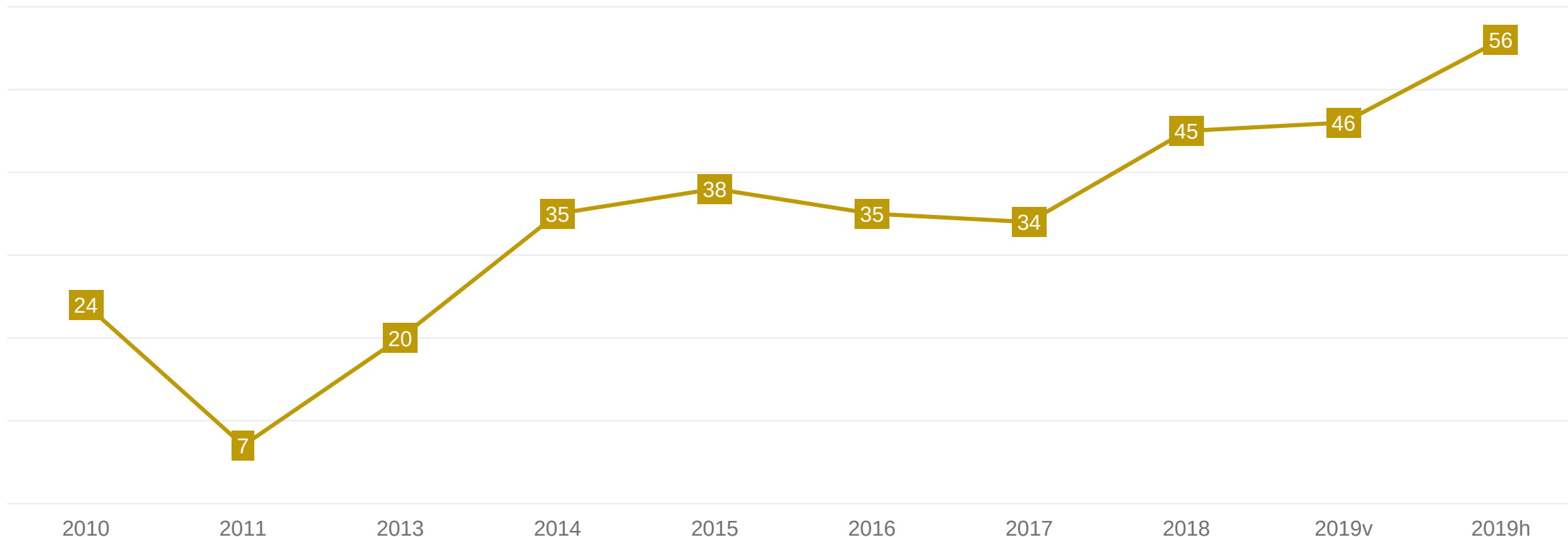
1. Helse og omsorg (51%)
2. **KLIMAENDRINGER (51%)**
3. Innvandring og integrering (35%)

Aldersgruppen over 60 år rangerer Helse og omsorg hårfint foran klimaendringer. Ved økende alder blir vi stadig tyngre brukere av helsetjenestene.

Viser de tre øverste av totalt 14 saker

Klimaengasjementet blant de yngre øker

Andelen av de under 30 år som ser «Klimaendringer» blant de tre viktigste utfordringene Norge står overfor

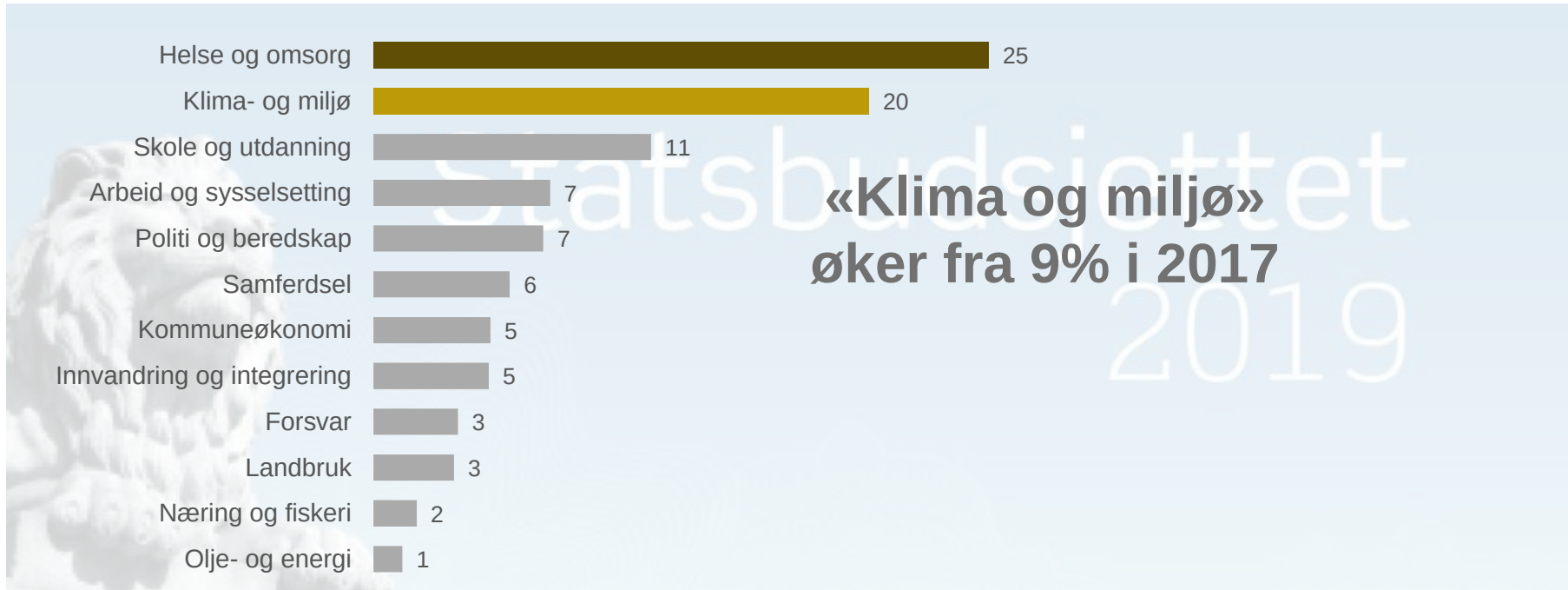

«Helse og omsorg» er allikevel det området flest mener må prioriteres

dersom regjeringen må prioritere tydeligere mellom ulike samfunnssektorer i statsbudsjettet

25% peker på «Helse og omsorg» 20% mener det er «Klima og miljø»

Dersom regjeringen må prioritere tydeligere mellom ulike samfunnssektorer i statsbudsjettet, hvilken av følgende sektorer mener du bør prioriteres fremfor de andre? (n=2008) Prosent.

Det er tydelig høyre – venstreakse i oppfatningen av hva som bør prioriteres i Statsbudsjettet

Klima
31%

Klima
46%

Klima
72%

Helse
28%

Helse
27%

Helse
38%

Klima
32%

Helse
22%

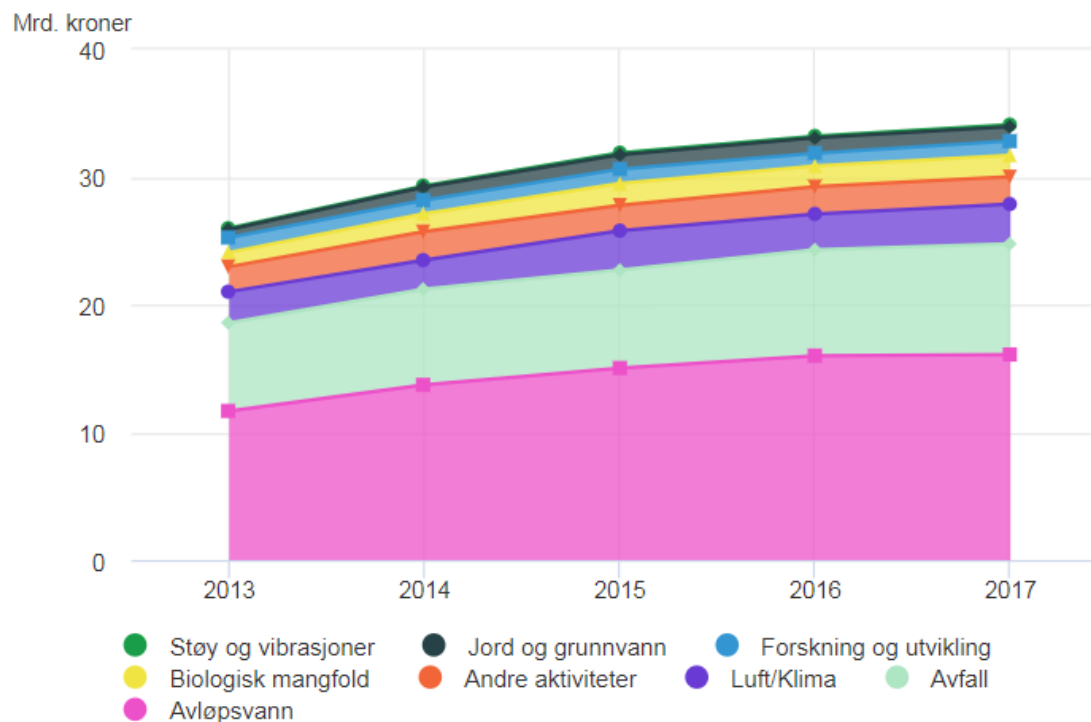

Helse
22%

Viser saken med størst oppslutning innen hver velgergruppe

I følge SSB bruker Norge ca. tre milliarder kroner i året på klimatiltak som i hovedsak skal redusere utslipp av klimagasser

Figur 1. Totale miljøvernutgifter fordelt på miljøformål

Kilde: Miljøvernutgifter, Statistisk sentralbyrå.

44% mener det må brukes mer midler på klimatiltak

26% mener det bør være som i dag,
mens 18% mener vi bør bruke mindre

Dersom regjeringen skal bruke mer på klimatiltak, må midlene hentes fra olje- og energi

57%

25%

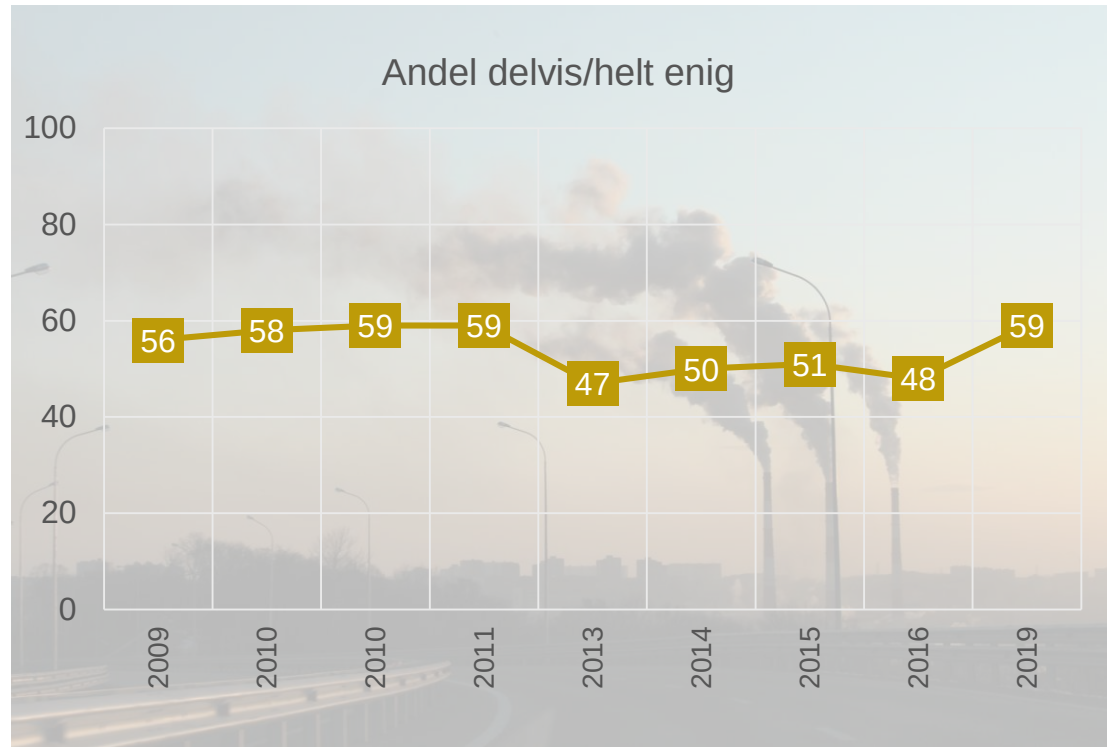

Mer **forskning og utvikling** av klimavennlig teknologi,
sterkere satsing på **kollektivtransport**, og overføring av **gods**
fra vei til sjø og bane

er hva velgerne mener regjeringen bør prioritere i klimaarbeidet

59% av velgerne mener norske politikere gjør altfor lite for å begrense utslipp av klimagasser i Norge

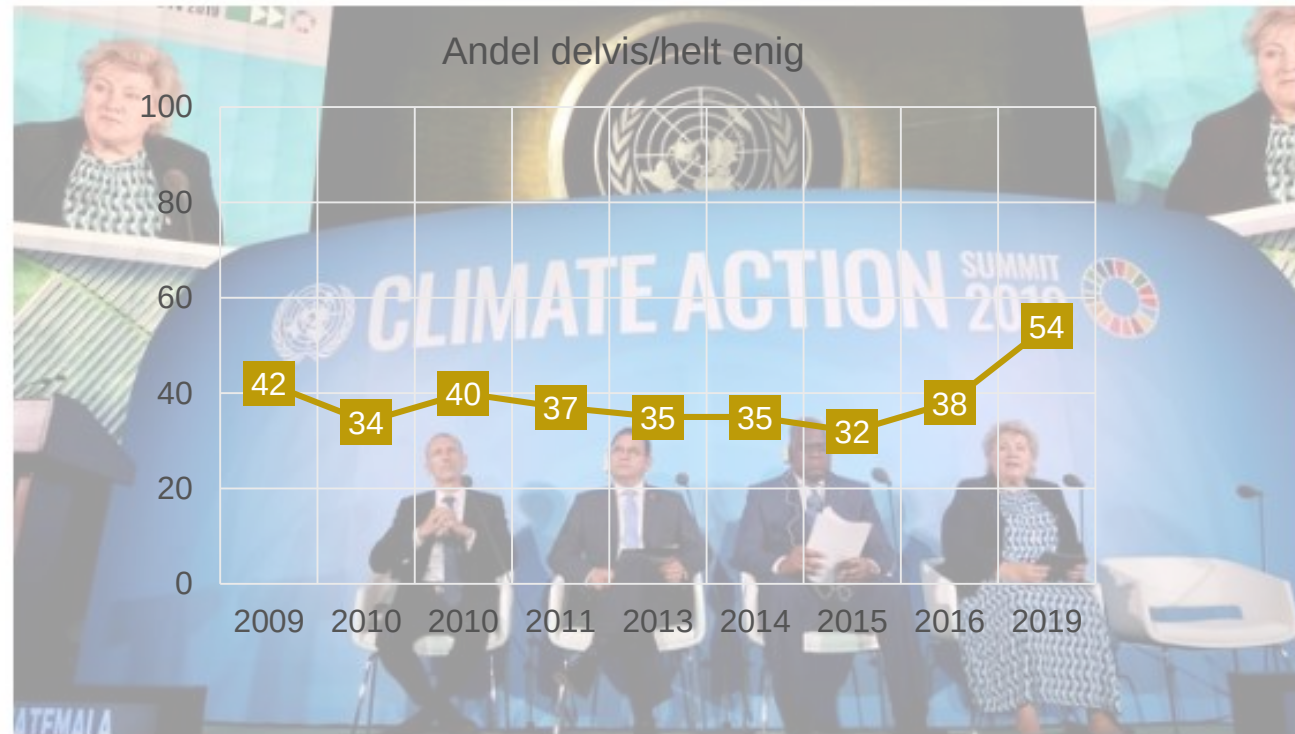
Det er en økning på 11%-poeng fra 2016

57% mener myndighetene gjør for lite for at vi skal tilpasse oss klimaendringene

54% ser allikevel på Norge som et foregangsland internasjonalt i klimaspørsmål

Det er et løft fra 38% i 2016

Solberg-regjeringen belønnes med terningkast 3

for sin innsats for å redusere utslipp av klimagasser

10% av velgerne gir regjeringen terningkast 1

- For lite satsing på kollektivtransport.
- Mye prat, lite handling og konkrete resultater.
- Prioriterer ikke de riktige tiltakene.
- Fortsatt satsing på olje- og gassutvinning.

Burde satse mye mer på kollektivtransport i hele landet, ikke bare i byene. Det er dyrere å ta buss enn å kjøre bil der jeg bor, helt tullete! Mer satsning på tog.

Kvinne (38) SV

De tar ikke de rette grepene, mer forskning, næringsutvikling er nødvendig. Kan ikke gjemme seg bak elbiler.

Mann (54) Ap

Utslippene øker fortsatt, de er høyere enn 1990 nivå, så hittil har vi feilet når det kommer til å nå klimamål vi har satt. Det er ikke godt nok, det er alt for dårlig.

Kvinne (37) Rødt

Fortsatt oljeleting og åpning av nye områder. For lite satsing på kollektiv transport. Unødvendig satsing på bygging av store veiprosjekter. Feil skatte-politikk. Elendig retorikk. Dårlig distriktspolitik. Dårlig landbrukspolitik.

Mann (58) MDG

2% av velgerne gir regjeringen terningkast 6

- Synes regjeringen gjør nok.
- Norge alene kan ikke redde verden.
- Fornøyd med tiltak som er iverksatt.

Regjeringen har full fokus
på klimaspørsmål og gjør
nødvendige tiltak.

Kvinne (48) Krf

Veiene er blitt bedre,
togene er fornyet, busser er fornyet,
og det forskes på vind- og havkraft.

Mann (52) Frp

Eg trur det vert vanskelig
å gjøre en bedre jobb.

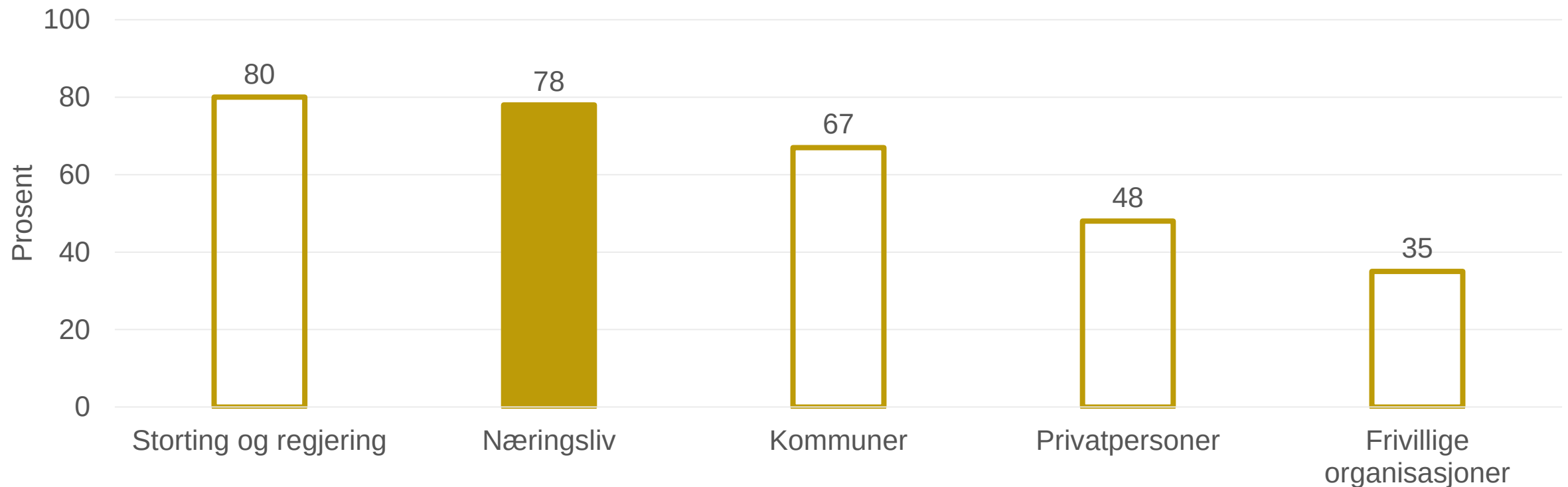
Mann (76) Pensjonistpartiet

I verdensmålestokk
står Norge for en veldig liten del av
klimagassutslippene. Vi kan ikke redde
verden alene.

Kvinne (54) Høyre

78% av befolkningen forventer at næringslivet tar en aktiv rolle for å begrense utslipp av klimagasser

Forventninger

Hva man mener er de viktigste tiltakene næringslivet kan gjøre for å begrense sitt eget fotavtrykk

20%
Strategi for
reduksjon av egne
utslipp

17%
Energi-
effektiviserende
tiltak

15%
Forskning
og utvikling
produkter/tjenester

13%
Redusert
reisevirksomhet
mer bruk av web

12%
Krav til
klimanøytralitet
hos leverandører

26% av befolkningen stiller seg positive til olje som energikilde

Det er en økning fra 16% i 2015 og 19% i 2016

26% av befolkningen stiller seg positive
til olje som energikilde

Det er en økning fra 16% i 2015 og 19% i 2016

Samtidig er det overveiende enighet om
at norsk oljeindustri bør gå fra å produsere olje og gass
til å produsere mer fornybar energi

64%

Selv om det vil gå
på bekostning
av inntjening

57%

Selv om det vil gå
på bekostning
av arbeidsplasser

Majoriteten av befolkningen er positive til vindkraft

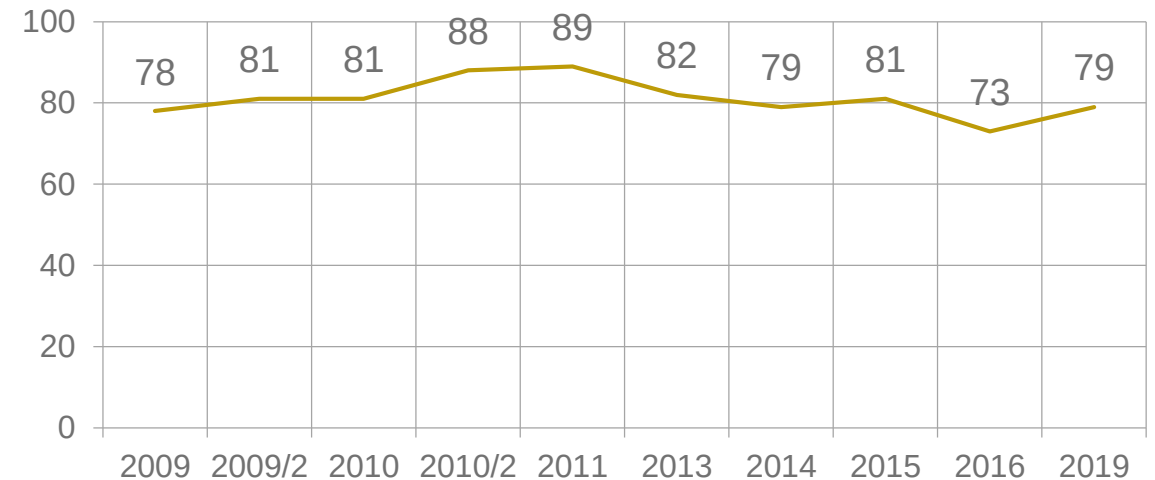
Andel som stiller seg ganske/svært positive til...

Vindkraft på land

52% stiller seg positive til vindkraft på land

Vindkraft til havs

79% stiller seg positive til vindkraft til havs

**Eierandel, lavere strømpris
og møllene ute av syne, vil gjøre store deler
av befolkningen mer positive
til vindkraftanlegg på land**

Hvordan ville følgende ha påvirket ditt inntrykk av vindkraft på land totalt sett? (n=2008) Prosent.

Dersom du selv eide en andel
av vindkraftverket?

31%
mer positive

45%
ingen endring

3%
mer negative

Dersom vindkraftverket ga lavere
strømpriser i din kommune?

53%
mer positive

36%
ingen endring

2%
mer negative

Dersom vindmøllene ble plassert
ute av syne?

61%
mer positive

29%
ingen endring

2%
mer negative

**Også de som i utgangspunktet
er skeptiske til vindkraft (27%) vil stille seg mer positive
ved bruk av økonomiske insentiver
eller møllene ute av syne**

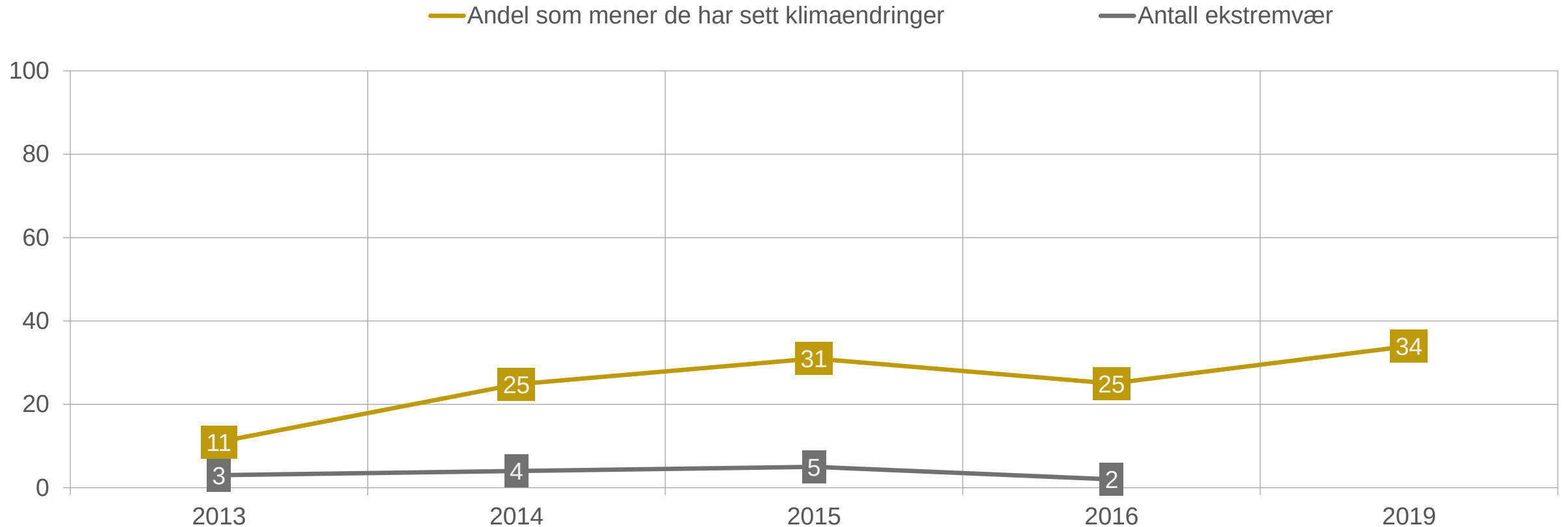

Den visuelle forurensingen er en viktig årsak til motstanden mot vindkraft

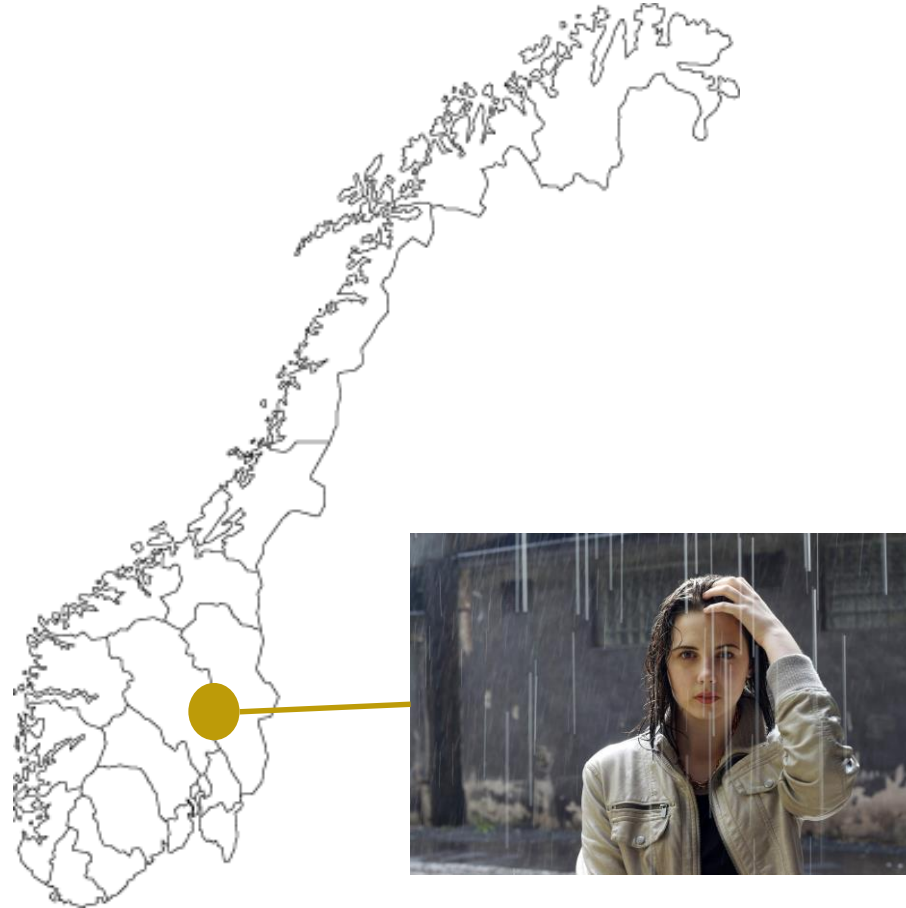

og NIMBY-effekten gjør seg gjeldende hos mange

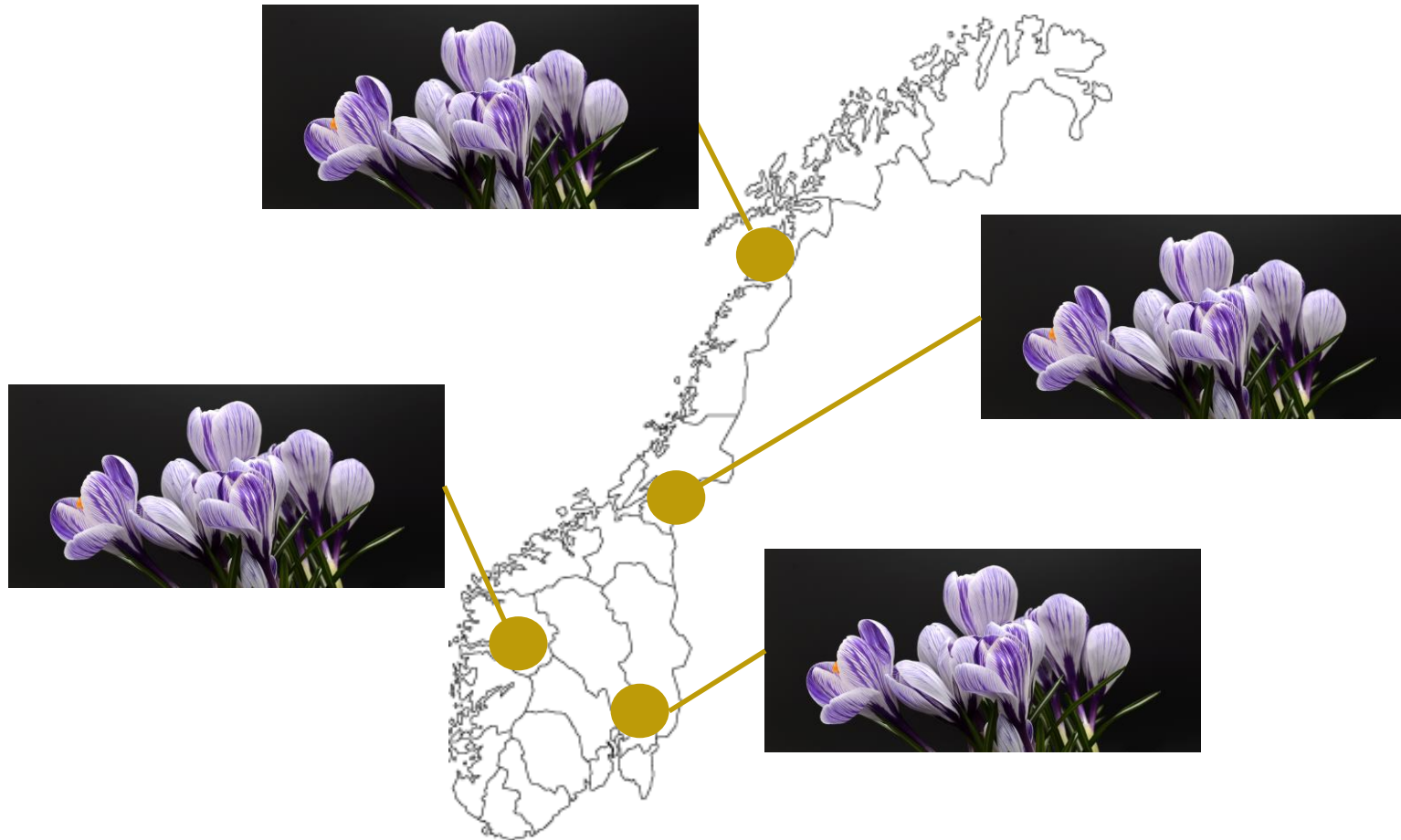
Flere erfarer konsekvenser av klimaendringer i sitt nærmiljø

Hvilke endringer man merker har sammenheng med hvor i landet man bor

Hvilke endringer man merker har sammenheng med hvor i landet man bor

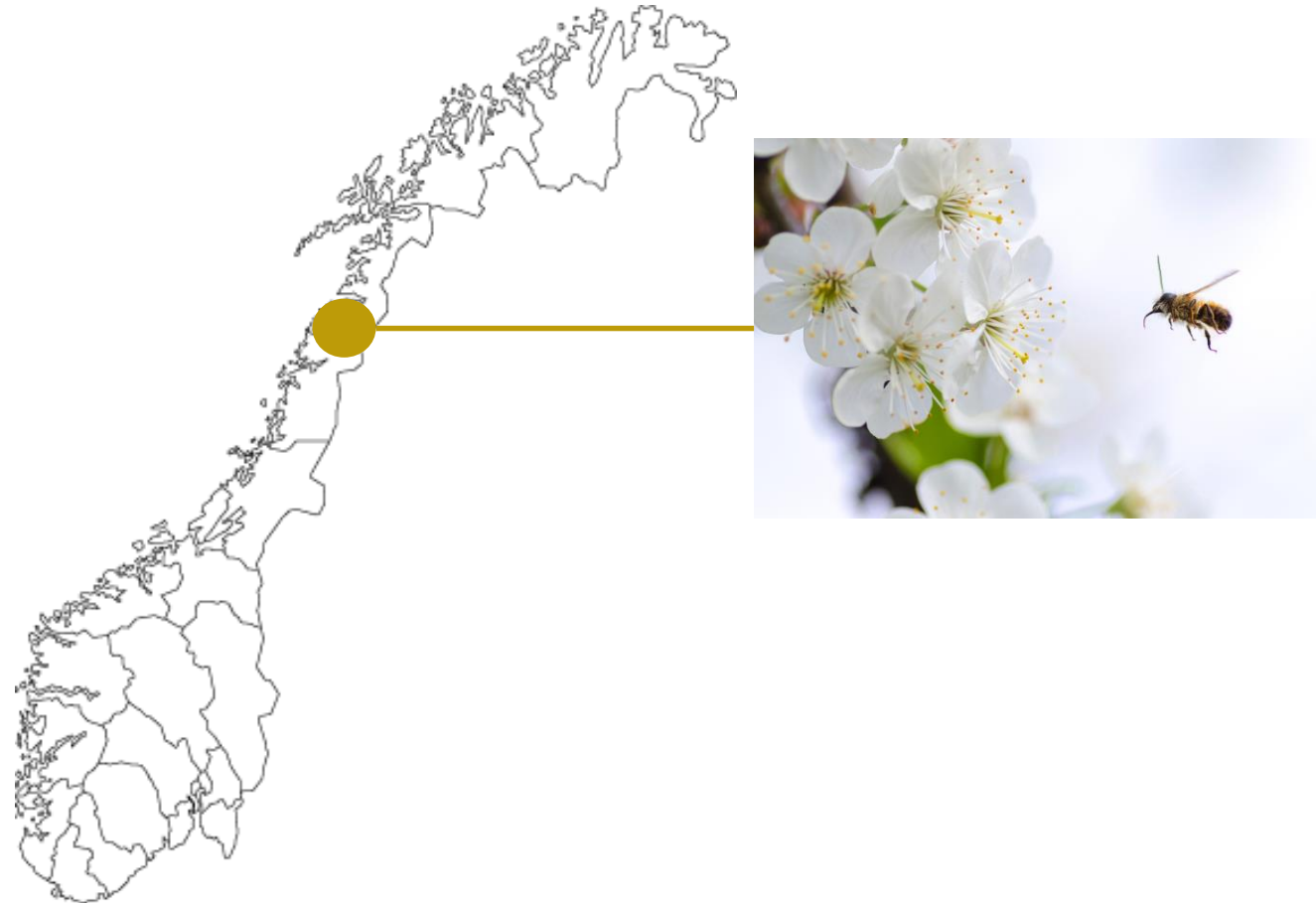

Hvilke endringer man merker har sammenheng med hvor i landet man bor

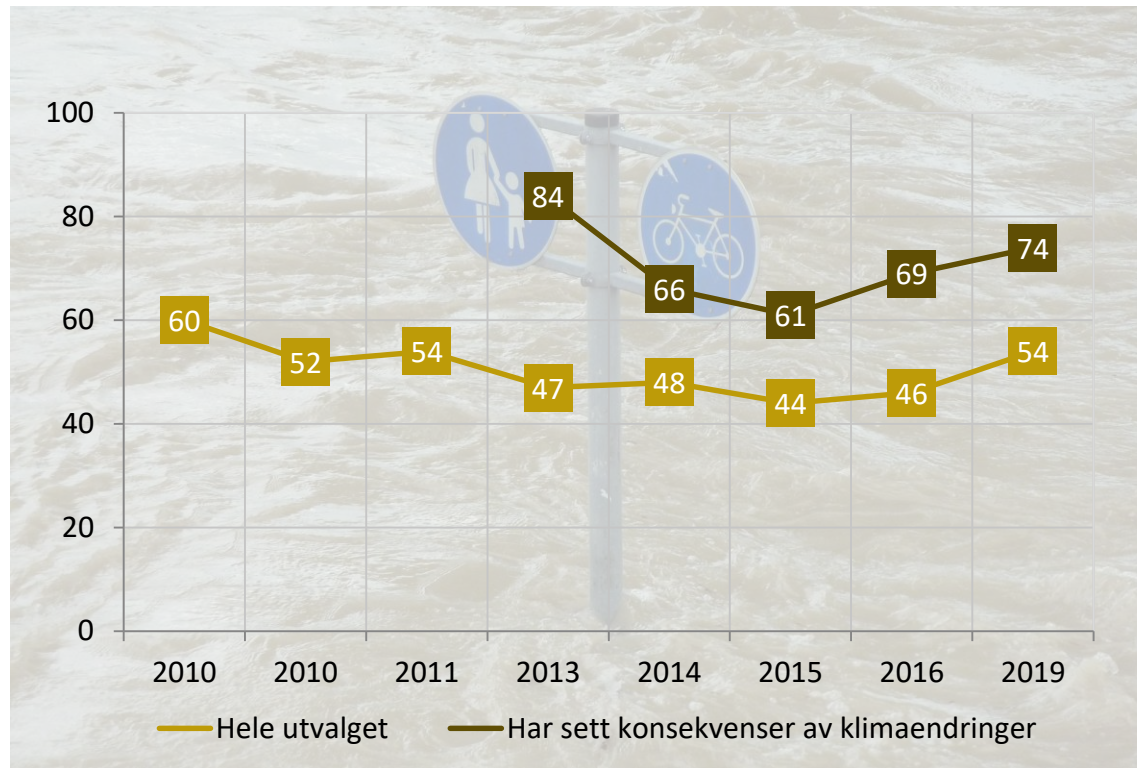

Hvilke endringer man merker har sammenheng med hvor i landet man bor

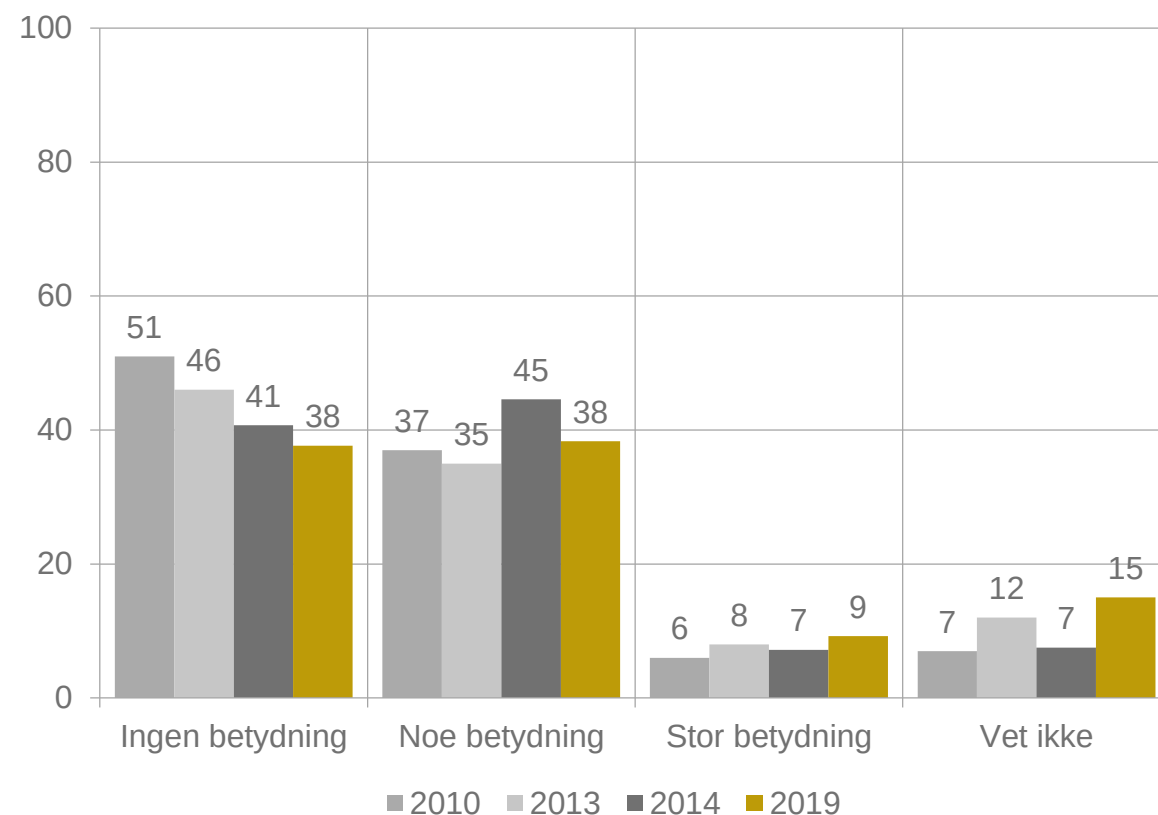

54% bekymrer seg for konsekvensene klimaendringer kan få for dem selv og deres nærmste

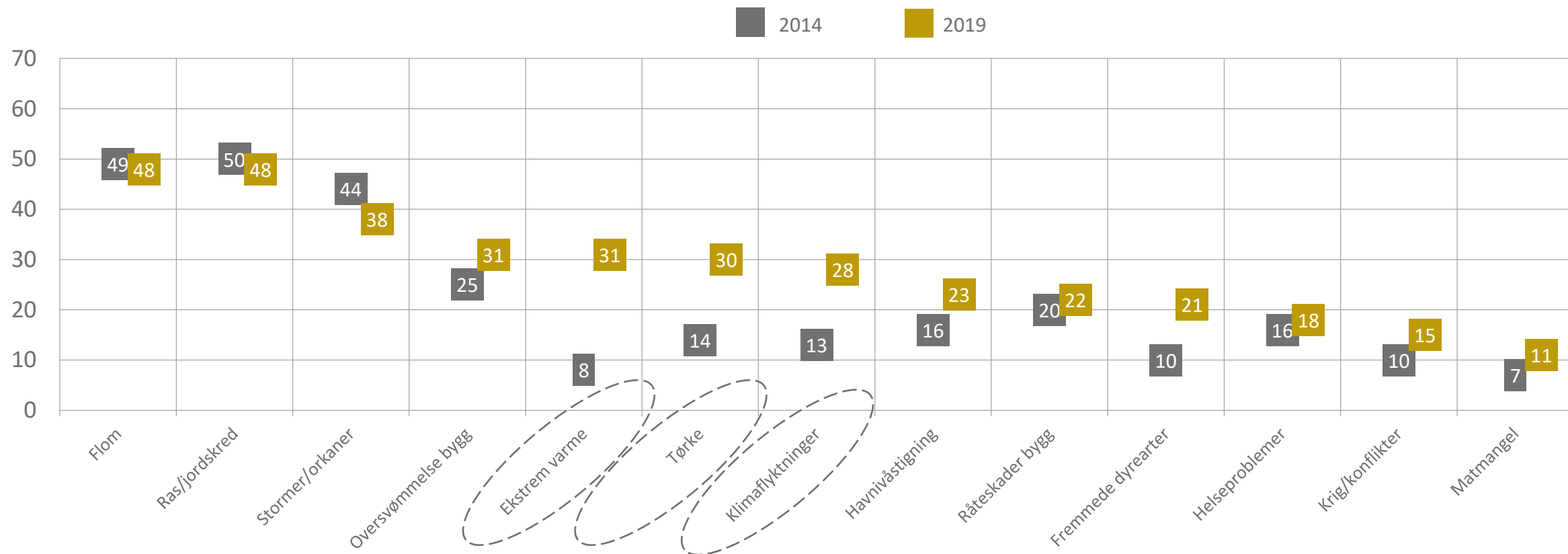

Andelen øker fra 46% i 2016

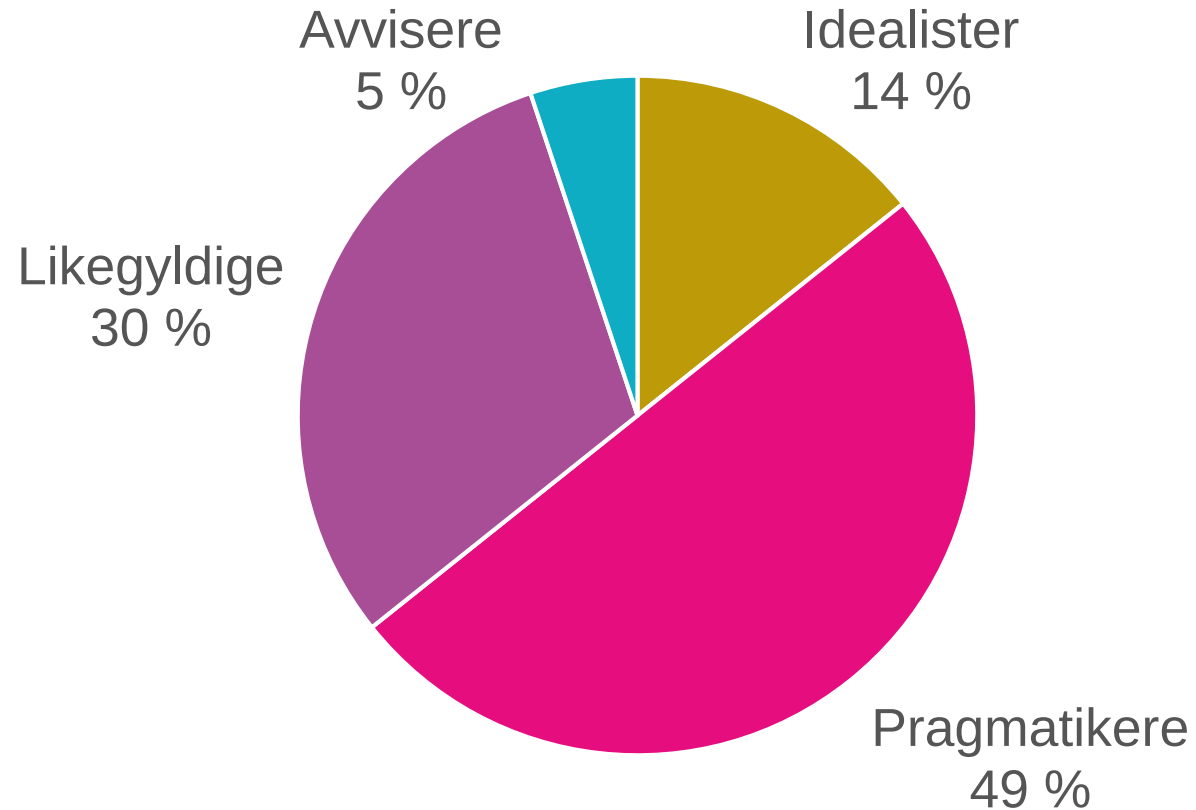
47% er betenkt på hvor de vil bosette seg i framtiden

Flere forventer høyere temperatur, mer tørke og klimaflyktninger fram mot 2050

Segmentering av befolkning med utgangspunkt i holdning til klima og klimaattferd

14% av befolkningen er «Idealiser»

Er svært opptatt av klima og miljøspørsmål, og prioriterer hensynet til klima i det daglige

- 62% kvinner
- 32% Oslo/Akershus og 24% Trøndelag/Nord-Norge
- 23% MDG, 19% SV, 14% Rødt
- 60% erfart klimaendringer i nærmiljø
- 51% ser mørkt, 11% meget mørkt på framtiden
- 95% er villige til å endre atferd

49% av befolkningen er «Pragmatikere»

Er opptatt av klima- og miljøspørsmål, men tar hensyn til klima kun der det lar seg gjøre

- 54% Kvinner
- 18% Ap, 14% Høyre
- 38% erfart klimaendringer i nærmiljø
- 39% ser mørkt/meget mørkt på framtiden
- 83% er villige til å endre atferd

30% av befolkningen er «Likegyldige»

Er litt opptatt av klima -og miljøspørsmål, men lar sjelden hensynet til klima påvirke hverdagen

- 59% menn
- 32% Østlandet utenfor Oslo/Akershus
- 9% Frp, 25% Høyre
- 61% har ikke erfart klimaendringer i nærmiljø
- 66% ser lyst/meget lyst på framtiden
- 45% er villige til å endre atferd

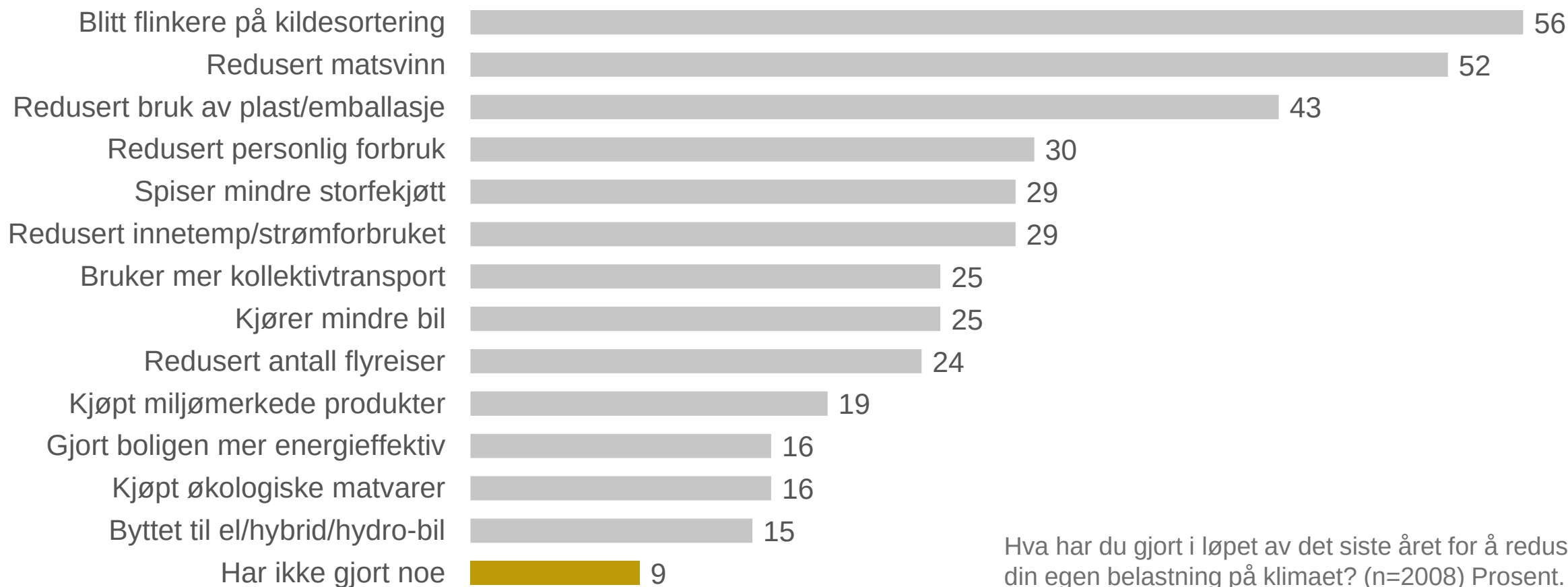
5% av befolkningen er «Avvisere»

Er ikke opptatt av klima- og miljøspørsmål, og lar ikke hensyn til klima påvirke hverdagen

- 73% menn
- 29% Frp, 19% Høyre, 13% «Andre» partier
- 87% har ikke erfart klimaendringer i nærmiljø
- 80% ser lyst/meget lyst på framtiden
- 8% er villige til å endre atferd

Kildesortering, mindre matsvinn og redusert bruk av plast og emballasje er hva flest har gjort for å redusere egen belastning på klima

Hva har du gjort i løpet av det siste året for å redusere din egen belastning på klimaet? (n=2008) Prosent.

Omlag 80% av befolkningen har bil

For at folk skal redusere bilbruken
eller gå bort i fra å ha bil må kollektivtilbudet bli bedre

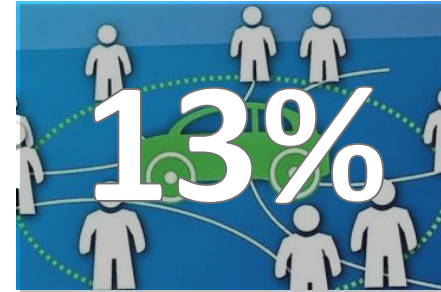
Bedre
kollektivtilbud

Bedre
sykkelveier

Bedre
byplanlegging

Bedre
bildelingsordninger

Bedre
skyssordninger

Hva skal til for at du vil gå bort i fra å eie egen bil eller redusere bilbruken? (De som har bil n=1675) Prosent.
Viser svaralternativ med høyest oppslutning.

Bedre kollektivtilbud synes å være en nøkkel i klimapolitikken

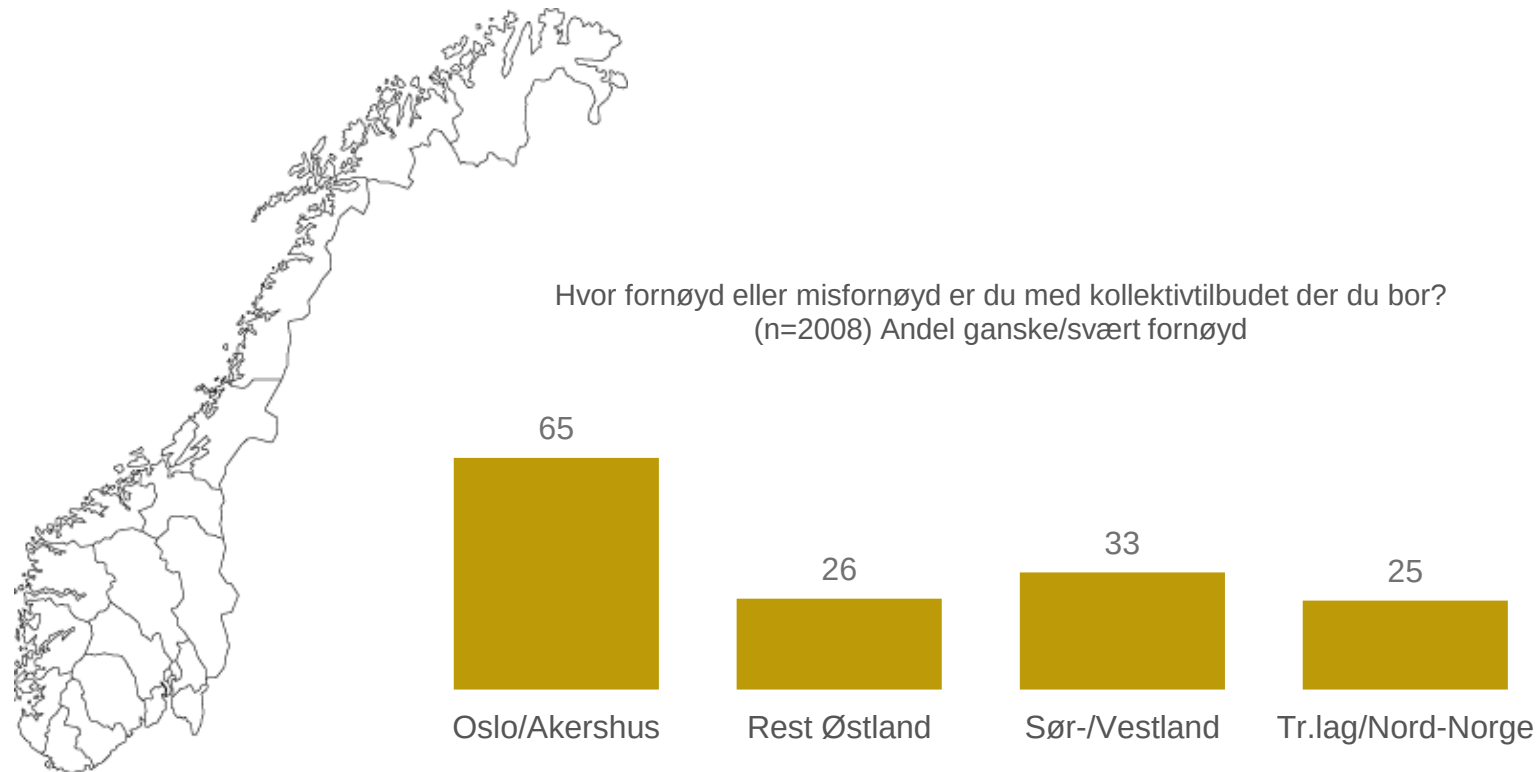
**38% er ganske eller svært fornøyde
med kollektivtilbudet der de bor**

Men like mange er (38%) er ganske eller svært misfornøyde

Det er tydelige forskjeller mellom by og land når det gjelder tilfredshet med kollektivtilbudet

De som bor i Oslo/Akershus er de mest fornøyde

«Jernbanen» står sterkt i den norske befolkning

86% mener Jernbanen er det mest effektive, sikre og miljøvennlige alternativet når det er snakk om transport av mange mennesker

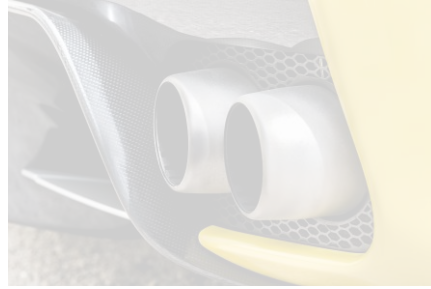
74% slutter opp om at tog er den mest klimavennlige transportformen

Båt
1%

El/hydrogenbil
12%

Bensin/diesel
2%

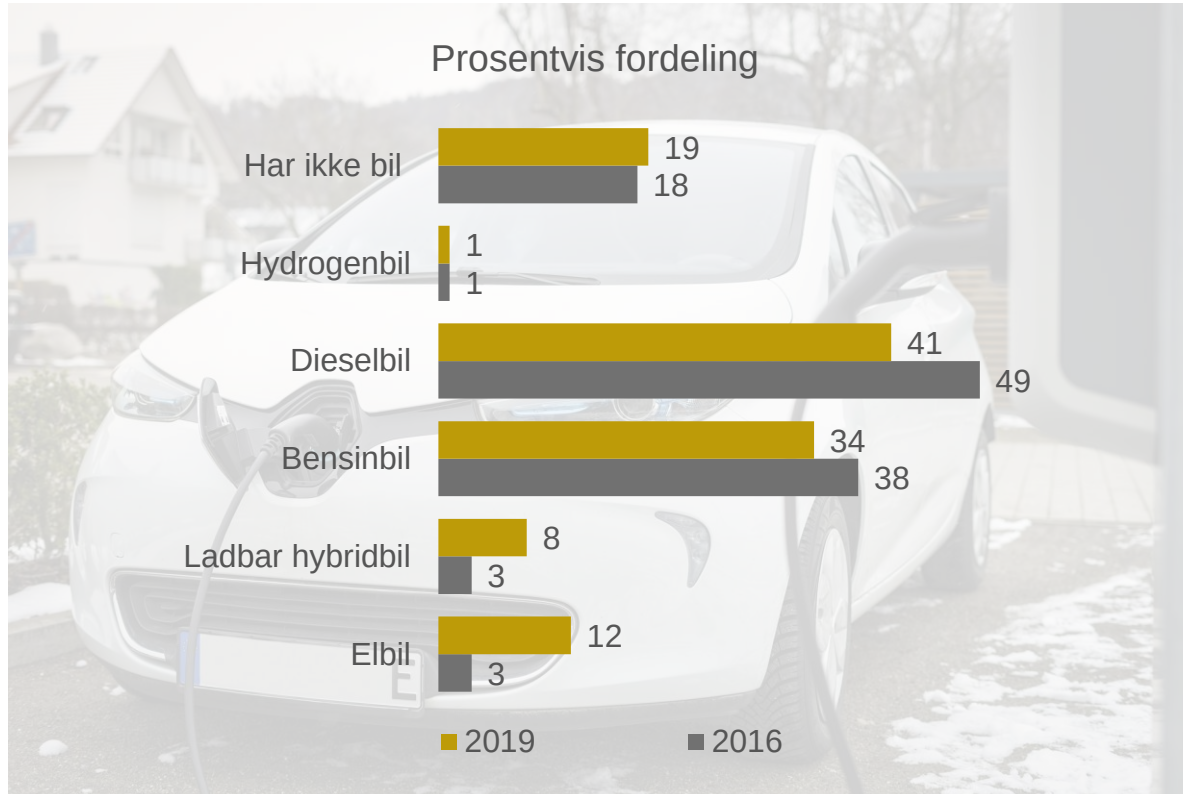

Tog
74%

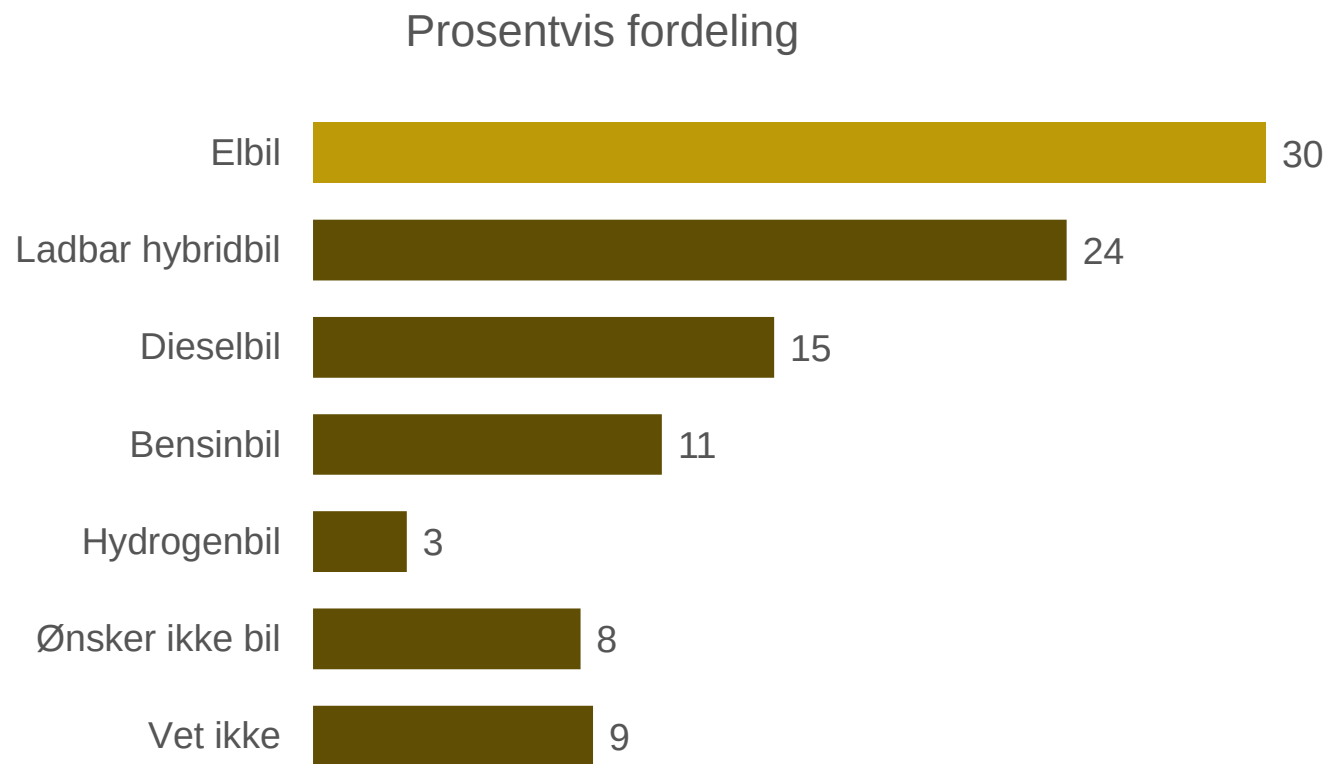
Fly
2%

12% av befolkningen har elbil

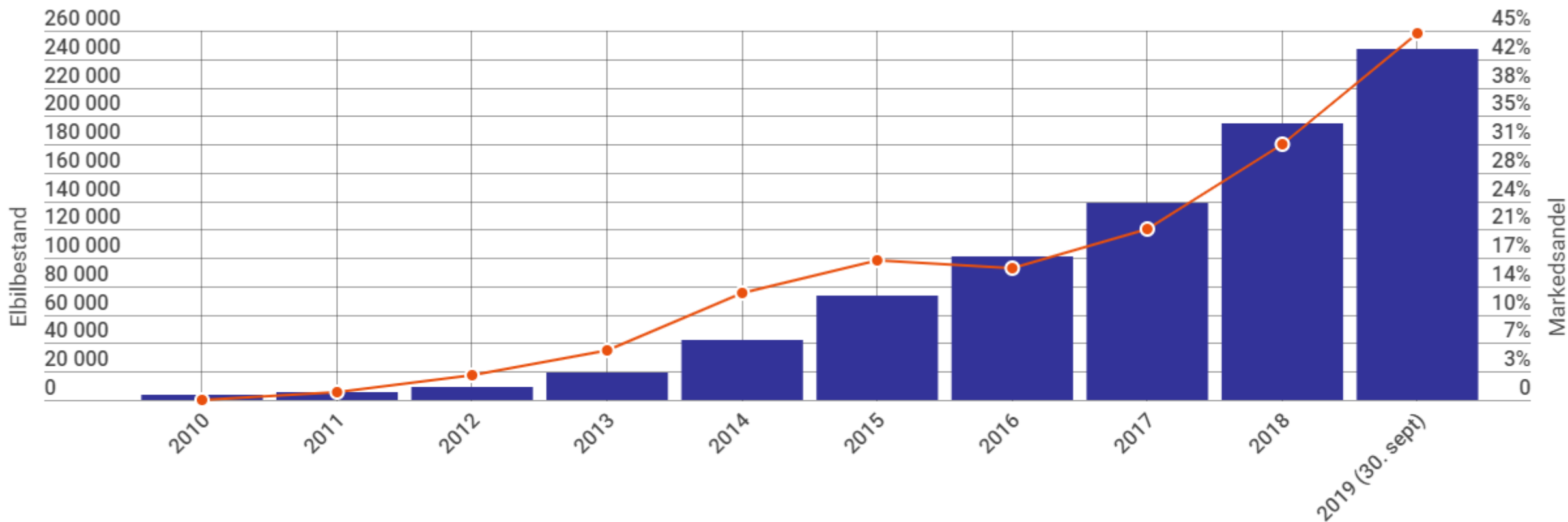
En økning fra 3% i 2016

30% vil velge elbil dersom de skulle anskaffe bil i dag

Elbilen har høyest preferanse i befolkningen

Bestand og markedsandel for elbil

Kilde: OFV

Hensynet til klima og miljø er viktigste årsak for å kjøpe elbil (61%)

Lavere kostnader for innkjøp og drift (42%)

Et bærekraftig alternativ til bensin- og dieselmotorer (42%)

Ønsker å slippe avgifter (33%)

Har elbil i dag, vil ha elbil igjen (24%)

Elbil velges i større grad av personer med høy inntekt, høy utdanning, og av de som er bosatt på Sør/Vestlandet og i Oslo/Akershus

Begrenset rekkevidde er viktigste årsak til at ikke flere velger elbil (39%)

Begrenset rekkevidde er viktigste årsak til at ikke flere velger elbil (39%)

Elbilen er ikke særlig klimavennlig hvis man tar produksjonsmetoder og destruering i betraktning (29%)

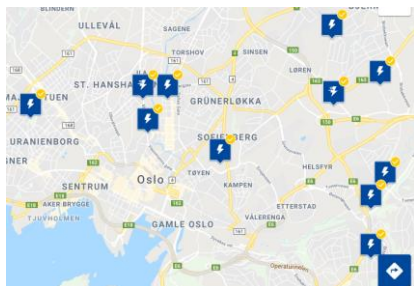
Elbil er ikke egnet for mitt bruk med turer til fjells og ut i skog og mark (29%)

Jeg har behov for trekkraft/hengerfeste (21%)

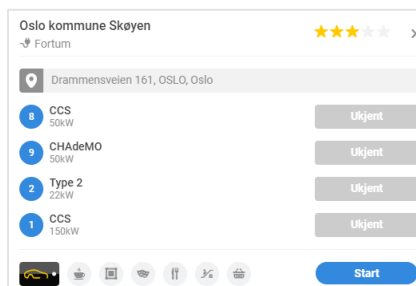

54% av elbileierne er fornøye med hurtiglading der de ferdes, men mange ønsker seg allikevel...

Flere steder med
hurtiglading
70%

Flere ladepunkter
på hvert sted
62%

Raskere lading
25%

Lavere pris for
lading
25%

Bedre info om når
ladere er ledig
21%

**32% ville ha valgt hydrogenbil dersom fyllestasjoner
og drivstoffpris var konkurransedyktig med bensin- og dieselbil**

68% er usikre eller ønsker ikke hydrogenbil

Fordeler ved å velge hydrogenbil slik forbrukerne ser det

Klimahensyn

Rekkevidde

Kort fylletid

Teknologiinteressert

Liten kunnskap er den innvendingen flest (41%) har
mot å kjøpe hydrogenbil

36% er utrygge på drivstoffet

Eksplasjon i Sandvika

Eksplasjon på hydrogennest i Sandvika: – Svært

SANDVIKA (VG) To personer ble skadet da airbarnet ble rammet av kraftige eksplosjonen. Politiet jobber fortsatt på

Av ØYSTEIN DAVID JOHANSEN, SIRI EGGEN, ODA LERAAN SKJETNE, KARI SPET
SOLBERG (FOTO), ENDRE ALSAKER-NØSTDAHL og INGRID HOVDA STORAAS
Oppdatert 11. juni

Røyk og damp steg opp fra ruinene etter at en hydrogentank i Sandvika eksploderte 10. juni. Når har undersøkelser vist at en lekkasje fra tanken, noe som igjen førte til eksplosjonen. Foto: Heiko Junge / NTB scanpix

Feilmontert plugg medvirket i hydrogeneksplosjon i Sandvika

En monteringsfeil førte til hydrogenlekkasjen som igjen førte til en kraftig eksplosjon en hydrogenstasjon i Sandvika tidligere denne måneden

Av NTB
27. juni

Sandvika-eksplosjonen: Forsker frykter at hydrogenutviklingen vil stoppe opp

Forskningsleder på IFE ble overrasket over å høre om eksplosjonen. – Det skal for at noe sånt skal skje, sier Øystein Ulleberg.

OVERASKET: Forskningsleder Øystein Ulleberg har ikke hørt om lignende hendelser før. Nå frykter han ny regulering. Foto: Scanpix / IFE

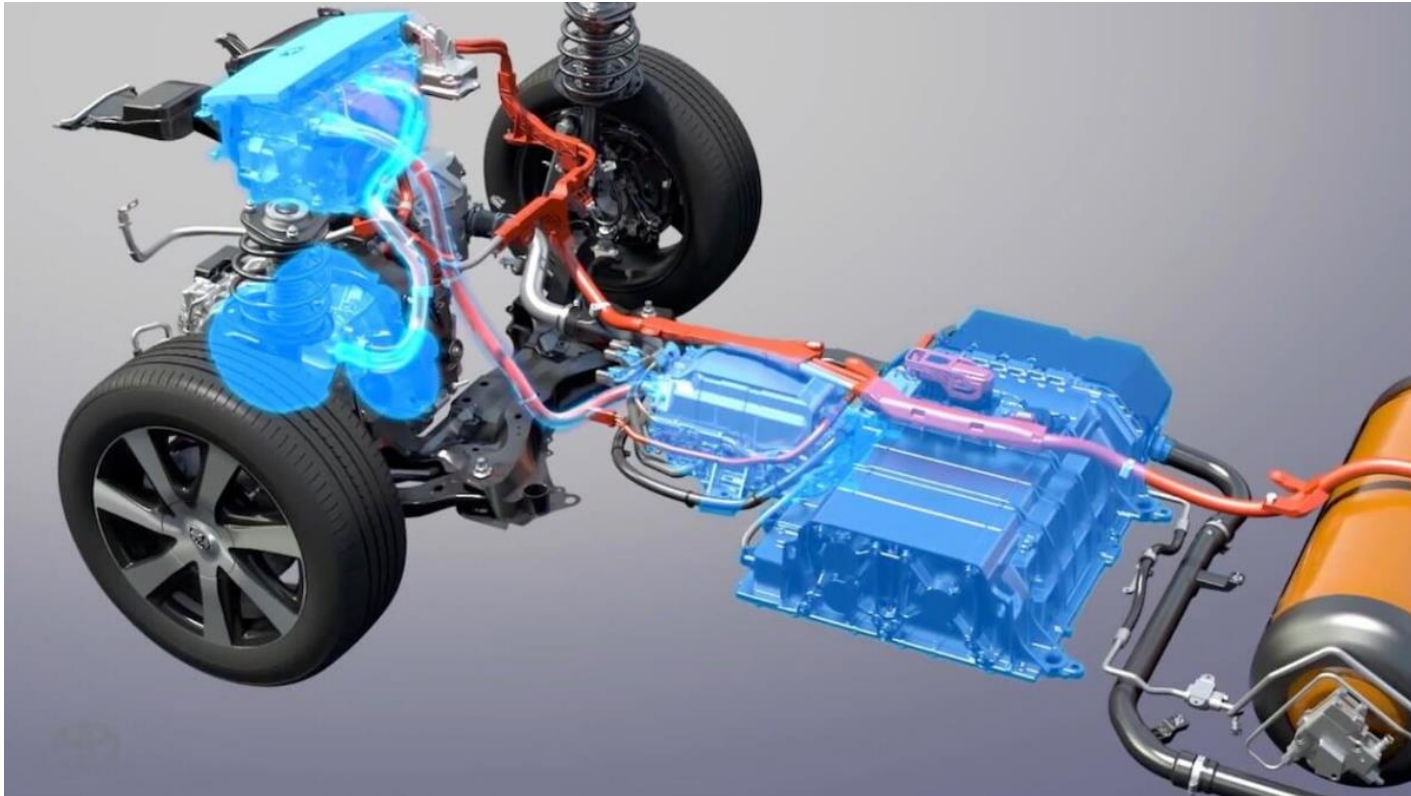
Smellet i Sandvika var den tredje hydrogeneksplosjonen på tre uker

Men det er ingen likhetstegn dem imellom, sier Nel-sjefen. Han kaller hyppigheten pussig.

TETT PÅ HVERANDRE: Eksplosjonen i Sør-Korea ødela en diger fabrikk. Langt mindre dramatisk var mandagens eksplosjon i Sandvika. Foto: NTB scanpix

29% er utrygge på teknologien

**Befolkningen blir stadig mer oppmerksom
på de utfordringene som knytter seg til et endret klima**

**Det legges økende press på politikerne
for at de skal vise vei og legge til rette
for et klimatilpasset samfunn**

A silhouette of a person with their arms raised in a gesture of triumph or hope, set against a dramatic sky with a bright sun and scattered clouds. The person is on the left side of the frame, and their arms are raised towards the top left. The sky is filled with soft, golden light from the sun, which is partially obscured by clouds. The overall mood is one of optimism and resilience.

Selv om mange erkjenner alvor
i situasjonen, er allikevel flertallet
(54%) optimister, og har tro på at vi
globalt sett vil lykkes i årene
framover med å redusere utslipp
av klimagasser

Takk for oppmerksomheten!

Presentasjonen kan lastes ned fra www.kantar.no

For mer informasjon kontakt
eva.fosby.livgard@kantat.com